

того, які доходи віднести до інвестиційної або фінансової сфери, що, насамперед, зумовлено розбіжністю у нормативних актах для їх обліку.

Вчений Ф.Ф. Бутинець наводить класифікацію доходів за видами діяльності: доходи від звичайної та надзвичайної діяльності [1, с.384]. Він класифікує діяльність на операційну, інвестиційну, фінансову та інші види. Однак вчений класифікує доходи від інвестицій як доходи від участі в капіталі, доходи від фінансової діяльності як фінансові доходи, а доходи від інших видів діяльності як інші види доходів.

Правильна класифікація доходів має важливе значення для управлінського обліку. Чітко структуровані доходи допомагають розуміти їх економічний зміст, визначати склад і структуру, оцінювати тенденції у часі і приймати оптимальні управлінські рішення. Функціонування підприємства, як господарюючого суб'єкта, включає його виробничу діяльність для виробництва продукції та отримання прибутку - з одного боку, та вирішення питань щодо розвитку виробництва та підвищення його ефективності - з іншого боку, що у подальшому призводить до збільшення капіталу підприємства та його власників.

Отже, важливо мати визнання та правильну оцінку доходу для його відображення у фінансовій звітності. Одним з умов визнання доходу від продажу є передача покупцеві всіх значущих ризиків та вигод, пов'язаних із правом власності на продукцію. Критерієм визнання доходу від реалізації продукції є передача покупцеві не всіх, а лише суттєвих ризиків та вигод, пов'язаних із правом власності на продукцію.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит». 7-ме вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута». 2016. С. 832.
2. Гладких Т.В. Фінансовий облік: навч. посібник. Київ. Центр навчальної літератури. 2017. С. 480.

УДК 657.4: 657.6

Білоцерковська А.В.,
*студентка ін-ту ЕІП, 4 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
Науковий керівник – Безкоровайна Л. В. – к. е. н.,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу*

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ТА ОБЛІКУ ВИТРАТ ЗА МСФЗ

Механізм визнання та обліку доходів та витрат підприємства є одним із найбільш важливих питань бухгалтерів, оскільки витрати є невід'ємною частиною обліково-економічної категорії фінансової звітності кожного підприємства. Під час економічної кризи облік доходів і витрат відіграє

ключову роль у діяльності підприємства. Бухгалтерські дані дозволяють об'єктивно оцінити фінансовий стан, своєчасно виявити ризики та розробити дієві антикризові стратегії. Саме від точності та повноти інформації, яку отримує керівництво, залежить прийняття ефективних рішень. Таким чином, правильність оцінки на момент операції та на дату звітності впливає на точність даних про фінансові результати підприємства.

На сьогодні в Україні система обліку орієнтується на національні стандарти, однак все більше підприємств застосовують міжнародні стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Вони сприяють прозорості, достовірності даних і об'єктивному оцінюванню фінансових ризиків.

МСФЗ не регулюють ведення бухгалтерського обліку, а лише встановлюють загальні принципи оцінки та подання звітності, сприяючи її гармонізації у світі. Найбільший вплив на прибуток підприємства мають витрати. В Україні їх облік регулюється НП(С)БО 16 «Витрати» [1] та Податковим кодексом України [2].

Облік витрат є ключовим у ринкових умовах, оскільки впливає на ефективність роботи колективу, економію ресурсів та рентабельність. У МСФЗ немає окремого стандарту для обліку витрат, що ускладнює їх управління. Основна проблема – розбіжності між НП(С)БО та МСФЗ у відображенні витрат.

Ключові аспекти порівняння цих систем: визначення витрат, їх класифікація, групування, оцінка та визнання. НП(С)БО 16 детально описує класифікацію витрат за видами діяльності, економічними елементами та статтями, розділяючи їх на прямі, непрямі, змінні, постійні тощо. У МСФЗ витрати групуються за характером та функцією.

За МСФЗ витрати визнаються шляхом безпосереднього зіставлення з відповідними доходами, що забезпечує одночасне відображення доходів і витрат, пов'язаних із тими самими операціями або подіями. Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати», витрати визнаються у звітності у момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, що призводять до зменшення власного капіталу, на основі систематичного їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди [1].

МСФЗ і НП(С)БО не містять окремих правил оцінки витрат, проте вона визначається в стандартах, що враховують особливості оцінки витрат при операціях з активами, зобов'язаннями та капіталом.

Порівняння оцінки та відображення витрат у НП(С)БО та МСФЗ виявляє такі відмінності:

— міжнародні стандарти регулюють облік витрат через МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [3] та інші стандарти, що охоплюють окремі об'єкти обліку, тоді як НП(С)БО 16 «Витрати» визначає загальні підходи обліку витрат;

— НП(С)БО 16 «Витрати» містить перелік витрат, що не визнаються у «Звіті про фінансові результати», тоді як МСФЗ такого переліку не має;

— МСФЗ групує витрати за їхнім характером і функцією у звітності, а НП(С)БО 16 «Витрати» класифікує їх за видами діяльності, економічними

елементами;

—за МСФЗ витрати визнаються одночасно з відповідними доходами, тоді як НП(С)БО 16 визначає їх у момент вибуття активів або збільшення зобов'язань, що зменшують власний капітал;

—суттєво відрізняється облік собівартості реалізованої продукції за НП(С)БО та МСФЗ.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що системи звітності за національними та міжнародними стандартами мають багато спільного, оскільки НП(С)БО ґрунтується на міжнародних стандартах. Хоча в МСФЗ були внесені численні зміни, НП(С)БО оновлюється значно повільніше, що з часом віддаляє їх один від одного. Для більш точного відображення витрат у звітності необхідно переглянути структуру звітів, що подаються відповідно до міжнародних стандартів, а також внести корективи в чинну форму «Звіту про фінансові результати», оскільки вона більше відповідає потребам статистичних органів. Важливим аспектом удосконалення національних стандартів є чітке визначення понять, гармонізація обліку витрат із податковим законодавством та розробка єдиного підходу до оцінки, визнання й відображення витрат підприємств. Застосування МСФЗ для складання фінансової звітності сприяє прозорості інформації завдяки дотриманню чітких правил складання звітів і численним існуючим роз'ясненням.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 27.02.2025).
2. Податковий кодекс України : Верховна Рада України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17> (дата звернення 26.02.2025).
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення 26.02.2025).

УДК 657.1:657.6:658.7

Бондар Д.А.,

*студентки ф-ту ОПМ, 5 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник — Сташенко Ю. В. — к. е. н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ Й ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Виробничі запаси є активом підприємства. Даний актив важливий тому що він грає важливу роль при виробництві, збуті та адміністративній роботі підприємства. Облік виробничих запасів регулюється НП(С)БО 9 «Запаси». Згідно даного нормативно-правового документу запаси — це активи,